

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senat

LEGE PENTRU MODIFICAREA LEGII NR. 187/1999 PRIVIND ACCESUL LA PROPRIUL DOSAR ȘI DECONSPIRAREA SECURITĂȚII CA POLIȚIE POLITICĂ

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

ART. 1 – Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Orice cetățean român sau cetățean străin are dreptul de acces la propriul dosar întocmit de organele securității, ca poliție politică. Acest drept se exercită la cerere și constă în studierea nemijlocită a dosarului, eliberarea de copii de pe actele dosarului și de pe înscrisurile doveditoare despre cuprinsul dosarului.

Accesul vizează toate tipurile de informații strânse de organele de organele de securitate, indiferent de suportul pe care se află acestea (hârtie, microfilm, dischetă, bandă audio sau video).

(2) Totodată persoana, subiect al unui din care rezultă că a fost urmărită de organele securității statului, are dreptul, la cerere, să afle identitatea agenților de securitate și a colaboratorilor, care au contribuit cu informații la completarea acestui dosar.

(3) De drepturile prevăzute la alin. (1) și (2) beneficiază soțul supraviețuitor și rudele până la gradul al doilea inclusiv ale persoanei decedate, în afară de cazul în care aceasta a dispus altfel.

(4) Exercițarea drepturilor prevăzute la alin. (1) - (3) se face personal sau prin reprezentant cu procură specială și autentică.”

ART. 2 – Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Persoanele care candidează spre a fi alese sau numite în una dintre demnitățile sau funcțiile prevăzute la art. 2 sunt obligate să facă o declarație autentică, pe propria răspundere, potrivit legii penale, privind apartenența sau neapartenența ca agent sau colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică. Înainte de alegere sau de numire verificarea se face din oficiu, pentru persoanele care candidează pentru a fi alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 2 lit. a) - c); de asemenea, verificarea este obligatorie și pentru persoanele care au fost alese sau numite în respectivele demnități ori funcții publice, inclusiv pentru cele aflate în exercițiul respectivelor demnități sau funcții la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul în care aceasta nu s-a făcut în timpul candidaturii.

(2) Declarația prevăzută la alin. (1) se va depune o dată cu cererea de numire sau cu declarația de acceptare a candidaturii.

(3) Verificările se sistează dacă persoana care exercită una dintre demnitățile sau funcțiile enumerate la art. 2 demisionează sau, după caz, renunță la candidatură ori la numire în termen de 15 zile de la data comunicării sau solicitării acestor verificări.

(4) Pentru candidați verificarea se face, în mod obligatoriu, în ordinea prezentei pe listă.

Deciziile Colegiului C.N.S.A.S., conținând nume, prenume, nume conspirativ (unde există), perioada colaborării, precum și faptele incriminate ca fiind activități cu caracter de poliție politică, vor fi publicate imediat în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și vor fi puse la dispoziția mijloacelor de informare în masă.

(5) În vederea verificării, birourile electorale județene vor comunica în termen de 24 de ore listele cuprinzând candidații Colegiului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, care va transmite rezultatul în termen de 30 de zile.

(6) Verificarea declarațiilor autentificate se face din oficiu de către Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, după publicarea în Monitorul Oficial de către C.N.S.A.S. a listei cu persoanele care au colaborat cu organele de securitate ca poliție politică. În termen de 7 zile, Parchetul de pe lângă

Curtea Supremă de Justiție are obligația să anunțe Parlamentul asupra rezultatelor verificării declarațiilor și să înceapă procedurile referitoare la răspunderile penale.”

ART. 3 – Articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Prin poliție politică se înțeleg toate acele structuri și activități ale securității care au vizat instaurarea și menținerea puterii totalitar-comuniste, precum și suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(2) Este agent al organelor de securitate, ca poliție politică, orice persoană care, având calitatea de lucrător operativ, inclusiv acoperit, al organelor de securitate în perioada 1945 – 1989, a desfășurat activități de poliție politică în sensul prezentei legi.

(3) Este colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, în sensul prezentei legi, persoana care:

a) a fost retribuită sau recompensată în alt mod pentru activitatea desfășurată în această calitate;

b) a fost deținător de locuință conspirativă sau de casă de întâlnire;

c) a fost rezident al securității, în sensul prezentei legi;

d) orice altă persoană care a dat informații securității, prin care s-a adus atingere, nemijlocit sau prin alte organe, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Informațiile cuprinse în declarațiile date în timpul anchetei, în stare de libertate, de reținere sau de arest de către persoana interogată pentru motive politice privind cauza pentru care a fost cercetată, judecată și condamnată nu fac obiectul acestei prevederi.

(4) Se consideră colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, și persoana care a transmis sau a înlesnit transmiterea de informații, note, rapoarte sau alte acte, prin care se denunțau activitatea sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist, de natură să aducă atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Sunt asimilați colaboratorilor prevăzuți la alin. (3) persoanele care au avut competențe decizionale, juridice ori politice sau care prin abuz de putere politică au luat decizii la nivel central sau local, cu privire la activitatea securității sau cu privire la activitatea altor structuri de represiune ale regimului totalitar comunist.

(6) Implicarea în activitatea de poliție politică a persoanelor prevăzute la art. 2 se stabilește pe baza datelor, probelor și

indiciilor existente în dosarele care fac obiectul cercetării, precum și prin orice înscrisuri prezentate de orice persoană interesată în cazul lipsei, alterării sau descompletării dosarului.”

ART. 4 – Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1) Pentru aplicarea prevederilor prezentei legi se înființează Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, ca poliție politică, cu sediul în municipiul București, denumit în continuare Consiliu.

(2) Consiliul este un organism autonom cu personalitate juridică, supus controlului Parlamentului, prin intermediul comisiilor pentru drepturile omului. Anual sau la cererea Parlamentului, Consiliul prezintă rapoarte. ”

ART. 5 – Articolul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul este condus de un colegiu compus din 11 membri.

(2) Membrii Colegiului Consiliului sunt numiți de Parlament, la propunerea grupurilor parlamentare, potrivit configurației politice a celor două Camere, pe baza raportului comun, întocmit de comisiile juridice ale Camerei Deputaților și Senatului, în ședința comună, pentru un mandat de 6 ani. Mandatul poate fi reînnoit o singură dată.

(3) Propunerile nominale pentru Colegiul Consiliului se depun la Birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului de către liderii grupurilor parlamentare, în limita numărului de locuri stabilit potrivit alin. (1) și (2), în cel mult 10 zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentei legi, care le trimite comisiilor juridice. Propunerile vor fi însoțite de: curriculum vitae, copiile fidele de pe fisele cuprinzând antecedentele penale, declarațiile pe propria răspundere ale candidaților, în sensul că nu se încadrează în prevederile art. 5 alin. (2) - (5), respectiv că nu au aparținut și nu au colaborat cu organele de securitate.

(4) Comisiile juridice ale Camerei Deputaților și Senatului vor audia în ședința comună și vor verifica îndeplinirea condițiilor impuse candidaților prin prezenta lege; candidaturile vor fi avizate individual. Raportul comun cuprinzând rezultatul audierilor se înaintează Birourilor permanente ale celor două

Camere în termen de 10 zile calendaristice de la primirea listelor cuprinzând candidații.

(5) Candidații care nu îndeplinesc condițiile prevăzute în prezenta lege vor fi înlocuiți, la cererea comisiilor juridice ale celor două Camere, de către grupurile parlamentare care i-au propus. Noile propuneri se înaintează în termen de 5 zile de la comunicarea făcută de birourile permanente ale celor două Camere către grupurile parlamentare. Locurile rămase vacante ca urmare a nedepunerii propunerilor de candidați de către grupurile parlamentare în termenul de 5 zile se redistribuie între restul grupurilor parlamentare, potrivit configurației prevăzute la alin. (2).

(6) Camera Deputaților și Senatul, întrunite în ședință comună, pe baza raportului comun al comisiilor juridice, se pronunță prin vot asupra listei cuprinzând candidații pentru Colegiul Consiliului, în cel mult 10 zile calendaristice de la data depunerii raportului comisiilor juridice. Votul se exprimă prin apel nominal.

(7) Colegiul Consiliului își alege dintre membrii săi un președinte, un vicepreședinte și un secretar în termen de 5 zile de la constituirea sa. Colegiul Consiliului lucrează în prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor și adoptă decizii, inclusiv în ceea ce privește conducerea Colegiului, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți. Absența nemotivată de la 3 ședințe consecutive este echivalată cu renunțarea din proprie inițiativă la calitatea de membru al Colegiului. În această situație, Parlamentul procedează la alegerea unui alt membru al Colegiului. Dezbaterile Colegiului Consiliului nu sunt publice.

(8) Din Consiliu și din Colegiul Consiliului nu pot face parte agenții sau colaboratorii organelor de securitate, astfel cum sunt definiți în prezenta lege, cei ai altor servicii secrete străine, ai altor structuri informative interne și străine și ai altor organizații ce au desfășurat și desfășoară activități care contravin drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. De asemenea, nu pot face parte persoanele care au suferit condamnări pentru infracțiuni de drept comun, chiar dacă au fost amnistiate sau reabilitate. Calitatea de membru al Colegiului Consiliului nu poate fi acordată persoanelor fac parte din partide politice.

(9) Consiliul funcționează în temeiul unui regulament elaborat de Colegiul Consiliului în termen de 30 de zile de la data constituirii sale, adoptat prin hotărâre a Parlamentului în

termen de 15 zile de la sesizare, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(10) La investirea în funcție membrii Colegiului Consiliului depun următorul jurământ în fața Parlamentului: "Jur să respect Constituția și legile țării, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să-mi îndeplinesc cu conștiinciozitate, onoare și fără părtinire îndatoririle ce-mi revin în calitate de membru al Colegiului Consiliului. Așa să-mi ajute Dumnezeu!" "

ART. 6 – Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) În cazul în care, ulterior alegerii Colegiului, se constată că unul dintre membrii acestuia nu îndeplinește condițiile prevăzute în prezenta lege, se procedează la revocarea mandatului și la o nouă alegere. Verificarea îndeplinirii condițiilor se face, la cererea oricărei persoane, de către Curtea Supremă de Justiție.

(2) Revocarea unuia dintre membrii se poate face doar pentru cazurile prevăzute de prezenta lege la art. 8 alin. (7)-(8). Pronunțarea revocării se face de Curtea Supremă de Justiție, în complet de 3 judecători, cu citarea părților. Decizia pronunțată poate fi atacată cu recurs în termen de 10 zile de la pronunțare. Recursul se judecă în complet de 7 judecători, cu citarea părților. În ambele faze Curtea Supremă de Justiție soluționează aceste cauze, cu celeritate.”

ART. 7 – Articolul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul este organizat la nivel național și funcționează într-o structură unică.

(2) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi Guvernul României va asigura spațiile corespunzătoare pentru desfășurarea activității Consiliului.”

ART. 8 – Articolul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Persoanele îndreptățite pot solicita Consiliului, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1), în condițiile prezentei legi, următoarele:

a) consultarea dosarelor sau a oricăror materiale întocmite până la data de 22 decembrie 1989 de organele de securitate;

b) eliberarea unor copii de pe înscrisurile aflate în aceste dosare ori alte materiale;

c) eliberarea unor adeverințe privind apartenența sau neapartenența, colaborarea ori necolaborarea cu organele de securitate.

(2) Nu se eliberează copii de pe acele înscrisuri ale dosarului, al căror conținut poate afecta major o terță persoană, prin dezvăluirea de informații despre viața sa privată, decât în următoarele condiții:

a) cu acordul scris al persoanei ce poate fi afectată major sau al moștenitorilor legali;

b) asigurând o copie care nu cuprinde pasajele privitoare la o terță persoană ce poate fi afectată major.”

ART. 9 – Articolul 15 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Dreptul de acces la informațiile de interes public prevăzute la art. 2 se exercită de către persoana fizică sau persoana juridică îndreptățită, printr-o cerere adresată Consiliului.

(2) Prin această cerere se poate solicita eliberarea unui act din care să rezulte dacă a avut sau nu a avut calitatea de agent sau de colaborator al organelor de securitate ca poliție politică, privitor la persoanele care ocupă sau sunt propuse să fie numite în funcțiile enumerate la art. 2. Dacă respectiva persoană a avut calitatea de agent sau de colaborator al organelor de securitate ca poliție politică, actul eliberat va conține informațiile specificate la art. 3 alin (4).

(3) Verificările pot fi declanșate și la cererea persoanelor care ocupă funcțiile prevăzute la art. 2, pentru propriul dosar.

(4) Pe baza cererilor primite potrivit alin. (1) Consiliul verifică probele deținute, indiferent de forma lor, și înștiințează de îndată persoana, în vederea exercitării drepturilor prevăzute la art. 3.

(5) Calitatea de agent sau de colaborator al organelor de securitate se stabilește de către Consiliu prin probele aflate în evidențele organelor de securitate, coroborate cu probe cum ar fi: angajamentul scris și semnat de cel în cauză, rapoarte, sinteze informative, înscrisuri olografe și dovezi, indiferent de suportul pe care s-ar afla, din arhivele securității.

(6) În termen de 30 de zile de la data primirii cererilor Consiliul citează, în vederea audierii, persoana care a solicitat, precum și persoana cu privire la care s-au solicitat verificări,

potrivit procedurii stabilite prin regulament. Declanșarea și finalizarea verificărilor solicitate se pot face și în lipsa persoanelor legal citate.

(7) După finalizarea verificărilor, care nu pot dura mai mult de 60 de zile de la data primirii cererii, Consiliul transmite în scris solicitantului și persoanei verificate dacă persoana cu privire la care s-a cerut verificarea a fost sau nu a fost agent ori colaborator al organelor securității, în sensul prezentei legi.”

În cazul în care persoana verificată a fost agent sau colaborator al organelor de securitate ca poliție politică, comunicatul Consiliului va respecta prevederile stabilite la art. 3 alin. 4.”

ART. 10 – Articolul 17 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul asigură publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, a deciziilor rămase definitive prin necontestare sau rămase definitive prin hotărâre a curții de apel.

(2) Consiliul asigură publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, a datelor de identitate, inclusiv numele conspirative, funcțiile deținute de ofițerii și subofițerii de securitate, activi sau acoperiți, precum și perioada și faptele incriminate ca fiind activități de poliție politică.

(3) Consiliul dă publicității informațiile și documentele care atestă implicarea organelor de securitate și a altor structuri politice și represive ale regimului totalitar comunist în savârșirea unor infracțiuni grave contra vieții, integrității fizice sau psihice și libertății persoanelor, precum și a unor acte de trădare a intereselor naționale.

(4) La cererea C.N.S.A.S., instituțiile deținătoare ale dosarelor de cadre vor pune la dispoziția Colegiului datele de identificare, inclusiv numele conspirative ale ofițerilor și subofițerilor de securitate.

(5) Prevederile alin. (2) sunt aplicabile în mod corespunzător și cu privire la persoanele prevăzute la art. 5 alin. (5).”

ART. 11 – Articolul 19 se modifică și va avea următorul cuprins:

„În scopul stabilirii adevărului istoric Consiliul pune la dispoziție cercetătorilor acreditați în acest sens de Colegiu documente și informații complete cu privire la structura,

metodele și activitățile organelor de securitate, în condițiile legii și ale regulamentului Consiliului.”

ART. 12 – Articolul 20 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul preia în gestiune toate documentele privitoare la exercitarea drepturilor prevăzute de prezenta lege, deținute de organele de securitate, cu excepția celor care privesc siguranța națională, potrivit legii.

(2) Documentele prevăzute la alin. (1), precum și orice copii de pe acestea până la preluare se păstrează la sediile deținătorilor de la data intrării în vigoare a prezentei legi, membrii Colegiului, precum și alți funcționari publici din C.N.S.A.S., abilitați de conducere, având acces direct în spațiile de arhivare, la toate tipurile de documente întocmite de instituțiile prevăzute la art. 20 alin. (3), cu excepția celor care privesc siguranța națională, potrivit legii.

(3) Serviciul Român de Informații, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării Naționale, Arhivele Naționale și orice alte instituții publice sau private, precum și persoanele fizice, care dețin asemenea documente, sunt obligate să asigure acest drept de acces și să le predea la cererea Colegiului Consiliului.

(4) Drepturile și obligațiile prevăzute la alin. (1) - (3) se referă și la înregistrările audio și video, dischete, fotografii, filme și microfilme.

(5) Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la alineatele precedente atrage, după caz, răspunderea penală, administrativă, civilă sau disciplinară a conducătorilor organelor, instituțiilor și persoanelor fizice respective, după caz, în conformitate cu art. 24 alin. (2) din prezenta lege. Într-o astfel de situație, membrii Colegiului au obligația să sesizeze Parlamentul și Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

(6) Stabilirea în concret a dosarelor care privesc siguranța națională, prevăzute la alin. (1), se va face de comun acord de Consiliu, împreună cu conducerea Serviciului Român de Informații și a Serviciului de Informații Externe. În caz de divergență, hotărârea va fi adoptată de Consiliul Superior de Apărare a Țării.”

ART. 13 – Articolul 24 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Nerespectarea prevederilor prezentei legi de către alte persoane decât cele prevăzute la art. 20 atrage, de asemenea, răspunderea penală, civilă, administrativă sau disciplinară, după caz. În situația în care au luat cunoștință de existența unui astfel de caz, membrii Colegiului au obligația să sesizeze Parlamentul și Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

(2) Sustragerea, tăinuirea, falsificarea, contrafacerea, deteriorarea sau distrugerea dosarelor, registrelor și a oricăror documente ale securității se pedepsesc potrivit legii penale, maximul pedepsei majorându-se cu 2 ani.

(3) Eliberarea de adevărinite, documente sau copii de pe acestea din dosare sau informații despre acestea, în alte condiții decât cele prevăzute în prezenta lege, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(4) Darea spre publicitate a unor date sau informații din dosare, necorespunzătoare adevărului, de natură să lezeze viața, demnitatea, onoarea sau reputația unei persoane constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani.

(5) Prezentarea denaturată a datelor din dosarul de securitate, în scopul discreditării sau al nedeconspirării, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea dreptului de a mai lucra în domeniul arhivelor.”

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din ... cu respectarea articolului 74 alin. 2 din Constituția României.

Președintele Camerei Deputaților
Valer Dorneanu

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din ... cu respectarea articolului 74 alin. 2 din Constituția României.

Președintele Senatului
Nicolae Văcăroiu